

LITERATURA

“Tenia la intenció deliberada de no barrejar-hi cap element autobiogràfic”

Professor associat de filosofia antiga a la Universitat de Girona, traductor i director d'Edicions de l'Ela Geminada (segell de literatura i pensament), Oriol Ponsatí-Murlà (Figueres, 1978) ha sorprès amb la publicació de la novel·la *Totes les estacions de França*. Mereixedora del premi de novel·la curta Just M. Casero, l'obra és un artefacte juganer que alguns han comparat amb Queneau, Cortázar, Solsona o Fonalleras i que s'articula al voltant d'un fet singular: la troballa d'una maleta amb vint lingots d'or en un tren de París.

Oriol Ponsatí-Murlà: mans per escriure i jugar.

—La voluntat de joc era clara des de l'inici?

—Per a mi, qualsevol producte literari, ja no una novel·la, sinó qualsevol narració, qualsevol poema ha de ser un joc. Quan dic un joc no vull dir una cosa superficial o banal, sinó que ha de ser una aposta formal i un intent de construir un tipus d'arquitectura que funcioni com a joc. Que tingui unes regles, que les regles siguin entenedores, i permeti, per tant, al lector entrar en el joc.

—Venint del món de la filosofia, sobta aquesta necessitat d'acabar-se a la ficció amb tots els registres i sense lligams amb la realitat...

—Fins i tot quan pot no semblar-ho, perquè en alguns moments també jugo a intentar confondre l'autor amb el personatge de l'escriptor, tot és ficció. Tot és absolutament mentida. I això sí que és una cosa que tenia molt clara des del principi. La gent quan fa la primera novel·la pot passar que tiri de material autobiogràfic perquè ha tingut un trauma d'infantesa, una vivència especialment forta. S'ha donat el cas amb autors joves en aquests últims anys. El problema amb una obra així és que, quan vas per fer la segona, el material, el trauma ja l'has explicat una vegada i molt fàcilment es cau en el perill de tornar-lo a explicar. Llavors et trobes amb poetes que maten la filla en quinze llibres seguits i coses d'aquestes.

—I, per tant, calia el contrari...

—Era condició *sine qua non* per no enganyar-me a mi mateix. No volia fer res autobiogràfic, volia que fos tot inventat. Per

exemple, a la línia RER [la Renfe francesa, on es troba la maleta amb l'or] jo no hi he posat els peus mai a la meua vida. Hi ha la intenció deliberada de no barrejar-hi per res cap mena d'element autobiogràfic, sinó intentar demostrar-me a mi mateix si sóc capaç o no sóc capaç de fer literatura. I per a mi fer literatura no vol dir explicar en cap cas les meves dèries personals i els traumes d'infantesa sinó que vol dir ser capaç de posar en marxa un

artefacte literari a partir de qualsevol pretext.

—Jugant a això, dins la novel·la l'escriptor 'O' afirma que la novel·la se li està escapant de les mans. A Ponsatí-Murlà li ha passat?

—A l'escriptor 'O' se li escapa de les mans perquè necessita viure en primera persona, necessita trepitjar els escenaris d'allò que està explicant. Li passa al revés que a mi. Jo aquesta necessitat no la vaig tenir. Però en un cert moment sí que vaig tenir la sensació que se m'escapava l'estructura de les mans. Darrere d'aquesta trama aparentment superficial, fins i tot divertida, que es deixa llegir bé, hi ha una estructura formal força ambiciosa. En la superposició de veus narratives, de personatges que apareixen i reapareixen sí que en algun moment pensava: “ja no sé qui està explicant què, qui és qui, qui fa què.”

—L'escriptor 'O' també diu que aquesta antinovel·la és una manera de dissimular la realitat, que és que mai no faria una novel·la. Però Ponsatí-Murlà ha fet una novel·la, oi?

—L'escriptor 'O' para un parany al crític. Ja hi ha algú que hi ha caigut, dient que això no és una novel·la sinó un recull de contes. Aquí hi ha, com en tot, una veritat a mitges, una cosa que es deixa veure i una altra que s'amaga. D'una banda, em sembla innegable que això no és un recull de contes. Però també és veritat que no és una novel·la en el sentit convencional. El que probablement és veritat és que tant l'escriptor 'O' com l'Oriol Ponsatí-Murlà no es veurien amb cor, sigui perquè estèticament no hi crec o sigui efectivament per incapacitat, de fer una novel·la en sentit clàssic.

Anna Ballbona